

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

(COM(2009) 363 végleges – 2009/0108 (COD))

(2010/C 339/11)

Előadó: **Sergio Ernesto SANTILLÁN CABEZA**

2009. szeptember 4-én az Európai Unió Tanácsa úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

COM(2009) 363 végleges.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöksége 2009. szeptember 29-én megbízta a „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2010. január 20–21-én tartott, 459. plenáris ülésén (a 2010. január 20-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Sergio Ernesto SANTILLÁN CABEZA személyében, továbbá 173 szavazattal, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 A földgázellátás biztonságára szolgáló jelenlegi jogszabályok újjal történő helyettesítése olyan sürgősségiintézkedés-csomag keretében történik, amelyet az ellátás zavarából adódó súlyos következmények fényében fogadnak el.

1.2 Az EGSZB támogatja a rendeletjavaslatot az uniós földgázellátás biztosítása érdekében.

1.3 A földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló 2004/67/EK irányelv⁽¹⁾ lecserélésre kiválasztott jogi eszköz megfelelő, mivel gyorsabb és egységesebb végrehajtást tesz lehetővé. A probléma égető volta és súlyossága miatt a felelősöknek minél gyorsabban intézkedéseket kell foganatosítaniuk az ellátási zavarok elkerülésére.

1.4 Az EGSZB szerint a javaslat érdeme, hogy konkrét intézkedéseket nevez meg (infrastruktúrák kiépítése, megelőző intézkedések meghozatala, válságtervek kidolgozása), amelyek meghozatalára kötelezve vannak a felelősök, csökkentve a 2004-es irányelv által biztosított mozgásteret.

1.5 Mivel az illetékességi körök meghatározása nem elég egyértelmű az európai bizottsági javaslatban, az EGSZB azt javasolja, hogy világosan határolják körül a közszervek (az Európai Bizottság és az illetékes nemzeti hatóságok), a magánvállalatok és -szervezetek illetékességi körét.

1.6 Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy a rendeletjavaslat az alábbi szempontokból nem veszi kellően figyelembe a fogyasztók jogait: az intézkedések költségeinek az árakban történő érvényesítése, a „lakossági” és a „védett fogyasztó” fogalmának tisztázása, tájékoztatáshoz való jog vészhelyzet esetén stb.

1.7 Ahogy az 5.3. pontban szerepel, szankciókat kell kidolgozni azokra a tagállamokra, amelyek nem tesznek eleget az ellátás biztonságára vonatkozó követelményeknek.

1.8 Az EGSZB azt kéri, hogy vészhelyzet esetén biztosítsanak speciális védelmet a lakossági és a kis gázfogyasztóknak.

1.9 Az EGSZB úgy véli, hogy kapacitásától függően, de kivétel nélkül minden szolgáltatónak egyforma felelősséget kellene vállalnia az ellátásért.

1.10 Az olyan alternatív gázvezetékprojektek, mint amilyen az Északi Áramlat vagy a Nabucco, közép- és hosszú távon tartós megoldásokat hoznak, de amíg a rendelettervezetben szereplő intézkedések nem lépnek teljesen hatályba, megelőző intézkedéseket kell hozni a 2009. januári válság megismétlődésének elkerülésére.

1.11 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy minél előbb meg kell valósítani a harmadik energiacsomagban tervezett intézkedéseket, köztük a nemzeti energiaügyi cselekvési tervek kidolgozását, hogy harcolni lehessen az energiaszegénység ellen, illetve a szabályozó szervek függetlenségéért és a kiszolgáltatott fogyasztók védelméért.

1.12 Mivel nem sikerült megvalósítani azt a célt, hogy diverzifikálják az ellátás forrásait és garantálják magának az ellátásnak a biztonságát, az EGSZB szerint szerencsés lenne vitát nyitni az energiapiac liberalizációjáról, amely eddig az EU egyik központi politikájának számított. Ráadásul a liberalizáció miatt sok szak-képzettséget igénylő munkahely is megszűnt.

1.13 Hangsúlyozni kell, hogy a rendelettervezet és a többi elfogadott intézkedés sikere alapvetően az uniós tagállamok közötti szolidaritástól, illetve attól függ, hogy készek-e az együttműködésre.

⁽¹⁾ HL L 127., 2004.4.29., 92. o.

1.14 Fontos, hogy megerősítsék az Európai Bizottság jogosítványait a vészhelyzeti intézkedések összehangolásához, elejét véve az egyoldalú határozatoknak, amelyek gyengítik az EU fellépését a harmadik országokkal szemben.

2. A rendeletjavaslat célja

2.1 Az EU-ban felhasznált összenergia negyedét a gáz teszi ki. Ennek 58 %-a külföldről érkezik, melynek 42 %-a pedig Oroszországból. Az Oroszországból származó európai gázimport közel 80 %-a Ukrajnán keresztül érkezik (naponta 300–350 millió köbméter). Az újonnan csatlakozott 8 kelet-európai tagállamban az orosz gáztól való függőség átlagosan 77 %-os (az Európai Bizottság belső munkadokumentuma, SEC(2009) 977 final). A külső forrásoktól való komoly függőség miatt évek óta visszatérő aggodalmat okoz az EU-ban a gázellátás biztonsága, ennek tulajdonítható a 2004-es irányelv.^(?) 2006-ban a Gazprom (Oroszország) és a Naftogaz (Ukrajna) közötti vita az ellátás átmeneti leállítását okozta.

2.2 2008. november 13-án az Európai Bizottság kiadta a 2004-es irányelv alkalmazásáról szóló közleményt (COM(2008) 769), jelezve, hogy módosításokra van szükség.

2.3 2009. január 1-jén, a tél közepén, a Gazprom ismét leállította az Ukrajnán át történő gázszállítást, ami komoly gondot okozott tizenhét európai országban. Bár elméletileg a gázzal kapcsolatos kereskedelmi nézeteltérésekről volt szó, a súlyos következmények, illetve amiatt, hogy mindez számos uniós tagállamot is érintett, az Európai Bizottság aktív közreműködésére volt szükség. A konfliktus egy, a két vállalat által (2009. január 19-én) aláírt megállapodással zárult. A konfliktus elhúzódása, az okozott jelentős kár, illetve Európának az orosz gáztól való komoly függősége miatt megkongatták a vészharangot.

2.4 A Kaszpi-tengeri régió, Közép-Ázsia, a fekete-tengeri régió, a Balkán országai, illetve az Egyesült Államok, Oroszország és az EU képviselőinek részvételével megtartott „gázcsúcs” („Földgáz Európanak: biztonság és együttműködés”, Szófia, 2009. április) után készített, a véleményünk tárgyát képező rendeletjavaslat megoldást próbál kínálni a feltárt problémákra, azaz például a tagállamok közötti koordináció hiányára, illetve arra, hogy nincsenek elég pontosan meghatározva az egyes illetékesek kötelezettségei. Ezért helyesen úgy döntöttek, hogy részleges módosítások helyett inkább új jogszabályt léptetnek a 2004-es irányelv helyébe.

3. A rendeletjavaslat célja

3.1 Az ellátás biztonságának felelőssége

3.1.1 Illetékességi körükön belül felelősség terheli a földgázvállalatokat, a tagállamok által kijelölt hatóságokat, az ipari gázfogyasztókat és az Európai Bizottságot (3. cikk (1) bekezdés). Magas szintű együttműködést kell kialakítani az összes fenti szereplő között.

3.1.2 A rendelet hatálybalépését követő tizenkét hónapon belül minden tagállam illetékes hatósága egy megelőző intézkedéseket tartalmazó, illetve egy vészhelyzeti tervet fog összeállítani, azt követően, hogy konzultáltak az érdekelt felekkel, és információt cseréltek a többi nemzeti hatósággal és az Európai Bizottsággal. A gázpiaci szállítási rendszer-üzemeltetők európai hálózatával (földgázpiaci ENTSO) és az Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökséggel (Ügynökség) folytatott konzultáció után az Európai Bizottság ajánlhatja majd, hogy készítsenek közös transznacionális tervet.

3.1.3 Az ellátás biztonságát biztosító intézkedéseknek egyértelműen meghatározottnak, átláthatónak, arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, és indokolatlanul nem korlátozhatják a versenyt, valamint a belső piac működését (3. cikk (5) bekezdés).

3.2 Megelőző intézkedéseket tartalmazó terv

3.2.1 A megelőző intézkedéseket tartalmazó tervbe olyan intézkedéseket is bele kell venni, amelyek az infrastruktúrával, a kockázatelemzéssel, a feltárt kockázatok leküzdésével és a vonatkozó közszolgálati kötelezettségekről történő tájékoztatással kapcsolatosak. Ezt két évente frissítik majd (5. cikk).

3.2.2 Ellátási infrastruktúra. A legnagyobb gázellátási infrastruktúra kiesése esetén biztosítani kell, hogy a fennmaradó infrastruktúra alkalmas legyen a számítási terület teljes gázigényének kielégítéséhez szükséges gáz mennyiség leszállítására egy olyan hatvannapos időszakban, amelyet kivételesen magas gázkereslet jellemez az előző évek során statisztikailag regisztrált leghidegebb időszakban (6. cikk (1) bekezdés). Az N-1 mutató a gázinfrastruktúra kapacitásának arra való képességét írja le, hogy a legnagyobb infrastruktúra kiesése esetén a számítási területen kielégítse a maximális gázkeresletet (a javaslat 1. sz. melléklete).

3.2.3 Az ellátást biztosító intézkedések. Az illetékes hatóságnak garantálnia kell az ellátást az állam védett fogyasztói számára (lakossági fogyasztók, oktatási intézmények, kórházak stb.), kerülve a diszkriminációt és az indokolatlan terheket az újonnan belépő piaci szereplőkre és a kisvállalkozásokra (7. cikk).

3.2.4 Kockázatértékelés. Ez bizonyos kritériumok szerint kötelező lesz a hatóságok részére (8. cikk).

3.3 Vészhelyzeti terv és válságszintek

3.3.1 A rendelettervezet részletesen ismerteti a terv tartalmát (többek között meghatározza az illetékes hatóságok szerepét és felelősségi körét, a vészhelyzetben követendő eljárásokat, az államok közötti együttműködés mechanizmusait stb.). A vészhelyzeti terv válságszintekre épül, melyekből a fenyegetés súlyossága szerint három létezik: korai előjelzés, riasztás és vészhelyzet (9. cikk (1) és (2) bekezdés).

3.3.2 Szélesek az Európai Bizottság jogosítványai, tekintve hogy ellenőrizheti, hogy „a vészhelyzet kihirdetése indokolt-e, és hogy nem ró-e túlzott terhet a földgázvállalkozásokra és a belső piac működésére”, illetve azért is, mert „felszólíthatja az illetékes hatóságot a földgázvállalkozásokra túlzott terhet róvó intézkedések módosítására, és a kihirdetett vészhelyzet feloldására, ha úgy véli, hogy az már nem indokolt” (9. cikk (6) bekezdés).

^(?) HL L 127., 2004.4.29., 92. o.

3.3.3 Az Európai Bizottság közösségi vészhelyzetet hirdethet ki (egyéb feltételek mellett) valamelyik illetékes hatóság kérésére, meghatározva az intézkedés földrajzi térségét. Fő feladata az illetékes hatóságok cselekvéseinek összehangolása, amelyben a gázkoordinációs csoport segít (10. cikk (1) bekezdés).

3.4 Gázkoordinációs csoport

3.4.1 A gázkoordinációs csoportot a 2004-es irányelv hozta létre; a csoport „az illetékes hatóságok, az Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökség és a földgázpiaci ENTSO képviselőiből, valamint az érintett iparágak és fogyasztók képviselői szerveinek képviselőiből áll”. Az Európai Bizottság dönt a csoport összetételéről, és elnököl ülésein (11. cikk).

3.4.2 A gázkoordinációs csoport feladata, hogy segítsen az Európai Bizottságnak a rendeletben foglalt intézkedések végrehajtásában.

3.5 Információcsere

3.5.1 Országos szintű vészhelyzet esetén az illetékes hatóságnak olyan információkhoz kell napi rendszerességgel hozzájutnia, mint az óránkénti gázáram minden határkeresztesző betáplálási és kiadási ponton, és közösségi vészhelyzet esetén az Európai Bizottságnak jogában áll felszólítani az illetékes hatóságot egy sor olyan információ rendelkezésre bocsátására, amely a birtokában van (12. cikk (1)–(5) bekezdés).

3.5.2 Tájékoztatni kell az Európai Bizottságot harmadik országokkal kötött kormányközi megállapodásokról és harmadik országbeli beszállítókkal kötött szerződésekről (12. cikk (6) bekezdés). Éves jelentések közzétételét is előíranyozzák (13. cikk).

4. Általános megjegyzések

4.1 A 2004-es irányelv lecserélése egy olyan intézkedéscsomag részét képezi, amelyet az ellátás biztonsága érdekében fogadtak el. Többek között az alábbiak tartoznak bele: az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről; az Európai Parlament és a Tanács 713/2009/EK rendelete az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról, valamint a harmadik energiapiaci jogszabálycsomag. ⁽³⁾ Mindenképpen pontosan és szigorúan végre kell hajtani ezen intézkedések mindegyikét.

4.2 Az EGSZB üdvözli a rendeletjavaslatot, amely a fentiekben vázoltak miatt nélkülözhetetlen. Ami a jogszabályi formát illeti, úgy véli, hogy a rendelet megfelelő eszköz annak érdekében, hogy minél előbb hatályba lépjenek az intézkedéseket, és hogy egységes legyen ezek alkalmazása.

4.3 Az EGSZB üdvözli, hogy a javaslat jelentősen fokozza a vészhelyzetekre történő reagálás összehangolását, szűkítve a jelenlegi mozgásteret. A javaslatnak köszönhetően erősödnek az Európai Bizottság jogosítványai, ami mindenképpen előnyös.

4.4 Az EGSZB nagyon kedvezően értékeli a különböző válsághelyzetekre vonatkozó intézkedések és tervek részletes kidolgozását is, jelezve, hogy ezek végrehajtása jelentős emberi erőforrás és anyagi ráfordítást követel majd a különböző illetékesek részéről.

4.5 További pozitívum a különböző illetékesek infrastruktúrális kötelezettségeinek konkretizálása, konkrét vészhelyzetet alapul véve (N-1 elv). Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy néhány tagállam számára magas költségekkel jár majd azoknak az infrastruktúráknak a kiépítése, melyeket a rendelet végrehajtása követel meg.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Az EGSZB úgy véli, hogy meg kell különböztetni a közszerveknek a 3. cikk (1) bekezdésében említett feladatait és felelősségi körét a magánvállalatokéitól és a magánszervezetekéitől. Ezért új megfogalmazást javasol, amely világossá teszi, hogy:

- a gázellátás biztosítása idevonatkozó felelősségi körükön belül a tagállami illetékes szervek és az Európai Bizottság feladata;
- a földgázvállalatoknak és az ipari gázfogyasztóknak együtt kell működniük, és végre kell hajtaniuk az illetékes hatóságok által hozott intézkedéseket.

5.2 Az EGSZB úgy véli, hogy a rendeletjavaslatnak (és adott esetben annak tagállami megvalósításának) hangsúlyosabban számításba kellene vennie a fogyasztók jogait, legalább az alábbi szempontokra kitérve:

- a) Árak. Mivel az árak révén az intézkedések költségeinek egy része vagy teljes egésze esetleg a fogyasztókat terheli majd, emlékeztetni kell arra, hogy demokratikus társadalmakban az ilyen döntések meghozatalakor a hatóságoknak figyelembe kell venniük a fogyasztók gazdasági és szociális helyzetét.
- b) A „lakossági” és a „védett fogyasztó” fogalmának tisztázása, melyeket csak általános jelleggel említ meg a tervezet (a (18) preambulumbekkezdésben, melyben *iskolákat és kórházakat* említene). Ha nem is teljes, de részletesebb felsorolásra van szükség.
- c) Tájékoztatáshoz való jog. A fogyasztóknak pontos tájékoztatást kell kapniuk többek között a hatóságok által elfogadott intézkedésekről, a helyzet alakulásáról szóló előrejelzésekről és azokról a szervekről, melyekhez fordulhatnak. Ezek a szempontok nem szerepelnek a tervezetben.

5.3 Ahogy a rendeletjavaslat is jelzi, az EGSZB szerint is biztosítani kell, hogy valamennyi tagállam képes legyen garantálni az ellátást végfelhasználói számára 2014-ig. Ehhez N-1 hálózatot kell előkészíteni vagy létrehozni, illetve megfelelő kapacitásokat a tároláshoz. A tagállamok 2011-ben és 2014-ben jelentést fognak készíteni az ennek elérésére hozott intézkedésekről. Amennyiben egy tagállam nem éri el a szóban forgó szintet, ellátási zavarok esetén a többi tagállam fel lesz mentve a részére történő gázszolgáltatás kötelezettsége alól.

⁽³⁾ HL L 211., 2009.8.14., 94–136. o.; HL L 211., 2009.8.14., 1–14. o.

5.4 Az EGSZB szerint a magánháztartásoknak és a kisfogyasztóknak speciális védelemben kell részesülniük, ha zavarok lépnek fel az ellátásban. Ezért valamennyi tagállamnak el kell köteleznie magát arra, hogy a hatályos jogszabályok értelmében biztosítja a gázellátást és a fűtést.

5.5 Az EGSZB úgy véli, hogy az ellátás zavara esetén minden gázszolgáltatóra egyformán vonatkozni kell annak a kötelezettségnek, hogy életbe lépteti a szükséges vészhelyzeti intézkedéseket. Csak így lehet hosszú távon garantálni a méltányos és megkülönböztetéstől mentes versenyt az uniós gázpiacon. El kell törölni az európai bizottsági javaslatban (a 7. cikk (3) bekezdésében) szereplő, az újonnan belépő piaci szereplőkre és a kisvállalkozásokra vonatkozó kivételeket.

5.6 Folyamatban van alternatív gázvezetékek kiépítése, amelyek közép- és hosszú távon tartós megoldást kínálnak. 2009. november 5-én Svédország és Finnország kormánya engedélyt adott az „Északi Áramlat” vezeték megépítésére (Dánia már korábban megtette ezt). Két párhuzamos gázvezetékéről van szó, amelyek Oroszországból szállítanak majd gázt Németországba a Balti-tengeren keresztül. A tervek szerint 2011-2012-ben lépnek működésbe. Az osztrák OMV konzorcium által irányított „Nabucco” projekt, amelyet az EU és az USA is támogat, a Kaszpi-tenger, Közép-Ázsia, a Közel-Kelet térségéből fog majd gázt szállítani Európába, Oroszország megkerülésével. Ezzel a Gazprom – ENI „Déli Áramlat” projektjének vetélytársa, amely orosz gázt szállít Bulgáriába és Európa más részeibe. De mivel a rendeltetvézetben szereplő intézkedések csak 2011-ben lépnek életbe, aggodalmunknak kell hangot adnunk a gázellátás biztonságát illetően, már ami a közeljövőt, és főként a telet illeti. Az EGSZB bízik benne, hogy az európai és nemzeti szervek megelőző intézkedéseket foganatosítanak majd annak megakadályozására, hogy megismétlődhessenek a 2009. januárhoz hasonló válsághelyzetek. Megfontolásra érdemes lehet egy olyan válságstáb felállítása, amely képes a gyors intézkedésre.

5.7 A tervezet célkitűzése kapcsán az EGSZB hangsúlyozza, hogy fontos szerepet töltsön be az EU és Oroszország között az ellátással kapcsolatos gondok esetén működésbe lépő korai előjelző rendszerről (early warning system) 2009. november 16-án Moszkvában aláírt megállapodás, illetve a két fél között az energetikai kérdésekre vonatkozó együttműködési szándék, melyben a 2009. november 18-i stockholmi csúcson állapodtak meg.

5.8 A harmadik energiapiaci jogszabálycsomagban elfogadott intézkedések kiegészítik az ebben a rendeltetvézetben előírtakat, ezért fontos, hogy ez utóbbi életbe lépjen. A tervezett

intézkedések között hangsúlyozni kell a nemzeti energiaügyi cselekvési tervek kidolgozását, hogy harcolni lehessen az energiaszegénység ellen, illetve a szabályozó szervek függetlenségéért és a kiszolgáltatott fogyasztók védelméért, megtiltva, hogy kritikus időszakokban lekapcsolják őket a hálózatról.

5.9 Az EGSZB szerint az EU illetékes politikai döntéshozóinak újra át kellene gondolniuk, hogy a gázpiac liberalizációja nem ellentétes-e az ellátás biztonságával. Ennek kapcsán Evert Faber van der Meulen (EU-tanulmányok koordinátora, Leideni Egyetem) bírálja az Európai Bizottság által képviselt „liberális irányvonalat”, és úgy véli, hogy a liberalizációt csak „hosszú távú” célként kellene felfogni. (Lásd: „Gas Supply and EU–Russia Relations”). A tapasztalatok egy része azt mutatja, hogy a piacok deregulációja nem növelte a tiszta energiákba történő beruházásokat és nem javított az ellátás diverzifikációján. Példaként lásd az Egyesült Királyság esetét: „Amikor a Lord Turner által vezetett éghajlatváltozási bizottság megállapította, hogy a liberalizált piacok nem végezték el a szükséges beruházásokat az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó energiaforrásokba és az ellátás diverzifikációjába, azonnal 180 fokos fordulatot kezdtek követelni a kormány két évtizedes politikájában, amely a világ egyik legliberálisabb energiapiacát hozta létre.” (*U-turn urged on UK energy policy*, Financial Times, 2009. október 12.). Másrészt pedig az energiaszektor liberalizációja és privatizációja számos szakképzettséget igénylő munkahely megszűnésével járt. Becslések szerint a villamosenergia-piac liberalizációja az EU-15-ben a munkahelyek 34 %-ának megszűnéséért felelős (néhány tagállami példa: Németország 34 %, Olaszország 40 %, Hollandia 39 %, Spanyolország 34 %, Svédország 33 %). A gázpiac esetében pedig 12 tagállamban (CZ, DK, DE, ES, IT, LV, LT, HU, AT, PT, SI, FI) mindössze négy év alatt 12 %-os leépítés történt. (Hermann, C. és R. Atzmüller (2008): „Liberalisation and Privatisation of Public Services and the Impact on Employment, Working Conditions and Labour Relations”. Transfer, 2008. nyár, 14. kötet, 2. szám, 303. o.).

5.10 Az EGSZB kiemeli, hogy a téma összetettsége és stratégiai fontossága miatt a tagállamoknak olyan alapvető döntéseket kell meghozniuk az ellátás biztonságával kapcsolatban, amelyek kiegészítik a tárgyalta javaslatban szereplőket, mint például a szállítási hálózatok, a megújuló energiák és az energiamegtakarítás vonatkozásában. A 2009-es válság egyértelműen megmutatta, hogy vészhelyzet esetén az EU-ban nagyobb szolidaritásra és együttműködésre van szükség. Ez a rendelet komoly lépést jelent ebbe az irányba, de sikere attól is függ, hogy szigorúan és a tervezett határidőn belül végrehajtják-e.

Kelt Brüsszelben, 2010. január 20-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI